

A TASZ VÉLEMÉNYE AZ INTÉZMÉNYI FÉRŐHELY KIVÁLTÁST KOORDINÁLÓ ORSZÁGOS TESTÜLETRŐL

A TASZ 2011. szeptember 7-én adatkérő levélben fordult Soltész Miklóshoz, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium Szociális, család- és ifjúságügyekért felelős államtitkárához és Szauer Csillához, az Intézményi Férőhely Kiváltást Koordináló Országos Testület (továbbiakban: testület) elnökéhez, amelyben a testület összetételére és működésére vonatkozóan kért tájékoztatást. A NEFMI 2011. október 18-án kelt válaszlevelében valamennyi feltett kérdésre választ adott. Az alábbiakban összefoglaljuk a legfontosabb információkat, és közzétesszük a TASZ-nak a testületről alkotott álláspontját. Mivel a válaszlevélben megjelölt honlap a testületre vonatkozó elemi adatokat nem tartalmazza (elérhetőség, testület összetétele stb.), az alábbiakban ezeket is közzé tesszük.

Felhasznált dokumentumok:

1. [A TASZ adatkérő levele](#)
2. [A NEFMI válaszlevele](#)
3. [Testület ügyrendje](#)
4. [Testületi ülés jegyzőkönyve](#) (2011. augusztus 11.)
5. [Testületi ülés jegyzőkönyve](#) (2011. szeptember 8.)
6. [Testületi ülés jegyzőkönyve](#) (2011. szeptember 13.)
7. [A testület létrehozásáról rendelkező kormányrendelet](#)

Alapvető információk: a testület elérhetőségei és összetétele

A testület elérhetőségei:

A testület hivatalos postacíme:
Nemzeti Erőforrás Minisztérium
Intézményi Férőhely Kiváltást Koordináló Országos Testület
Formanek Tamás, titkár
1055 Budapest, Szalay u. 1014.
www.szocialisportal.hu

A testület tagjainak névsora:

- Szauer Csilla, elnök (Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány, ügyvezető igazgató)
- Rubovszky László, elnökhelyettes, (Értelmi Sérülteket Szolgáló Társadalmi Szervezetek és Alapítványok Országos Szövetsége)
- Dr. Andrászi-Tóth Veronika (NEFMI Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztálya, főosztályvezető)
- Dr. Szőke László (NEFMI Fogyatékoságügyi Főosztály, főosztályvezető)
- Korinek Livia (Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet, igazgatóhelyettes)
- Pordán Ákos (Kézenfogva Alapítvány)

- Gyene Piroska (Fogyatékos Emberek Szövetségeinek Tanácsa)
- Wisinger János (Országos Fogyatékosügyi Tanács tagja)
- Dr. Radványi Katalin (ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Tanulásban Akadályozottak és Értelmileg Akadályozottak Pedagógia Tanszékcsoport, csoportvezető)
- Skultéti József (Budapest Főváros Főpolgármesteri Hivatal Egészségügyi és Szociálpolitikai Főosztály Szociálpolitikai Osztály, osztályvezető)
- Czibere Károly (Magyar Református Szeretetszolgálati Iroda és Diakóniai Intézetek Vezetője, irodavezető)

A TASZ véleménye a testületről

A testület ügyrendje 2. 1. pontja szerint a tagokat a szakterületért felelős helyettes államtitkár kéri fel, továbbá az ügyrend rögzíti, hogy a testületet fogyatékossgal élő emberek, az őket képviselő érdekképviseleti szervezetek, szociális háttérintézmények, a szociális és gyógypedagógiai felsőoktatási intézmények, valamint a fenntartók képviselői alkotják. A tagok kiválasztására vonatkozó egyetlen procedurális szabály az, hogy annak összetételéről bizonyos szervezeti szempontok figyelembe vételével *egyetlen ember* – jelesül a helyettes államtitkár – dönt. A tagok felvételéről a helyettes államtitkár dönt, és – az ügyrend ezt nem fejt ki, de a kiválasztás logikájából ez következik – a tagok eltávolítása is az ő joga. Ez pedig azt jelenti, hogy a testület minden tagja a helyettes államtitkártól egyoldalúan függő helyzetben végzi munkáját: a szakmai testület egyértelműen kiszolgáltatott egy döntően politikai pozíciót birtokló hivatalnoknak. Ez a kiválasztási processzus nem garantálja, hogy a leginkább megfelelő emberek kerüljenek a testületbe. További aggodalomra ad okot a testület aktuális összetétele: a testületnek összesen tizenegy tagja van, a tagok többségének munkaadója maga a Nemzeti Erőforrás Minisztérium, illetve a minisztérium által fenntartott vagy finanszírozott szervezet. Tizenegy tagból legalább hat esetben biztosan tudható, hogy – amennyiben az érintett tag nem a NEFMI munkatársa – munkahelyének pénzügyi stabilitása jelentős mértékben függ a NEFMI döntésétől.¹ A testület tagjai *többségének* munkaadója, ezen keresztül pedig e tagok anyagi helyzete egyértelműen a NEFMI döntéseitől függ, a NEFMI-nek kiszolgáltatott.

A TASZ ezért a testületet nem tekinti szakmailag független szervnek, hanem olyan testületnek, amely egyoldalúan kitett a kormány politikai befolyásának.

A testület ügyrendje 2.1. pontja értelmében a testületben három a fogyatékos embereket képviselő érdekképviseleti szervezet munkatársának kell jelen lennie. Ezzel szemben a tagok

---

¹ A minisztérium alkalmazottja Dr. András-Tóth Veronika és Dr. Szőke László. Minisztériumi háttérintézmény munkatársa a testület elnöke, Szauer Csilla (az FSZK [alapító okirata itt](#) érhető el), valamint Korinek Livia (a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet [alapító okirata itt](#) érhető el). Pordán Ákos a Kézenfova Alapítvány ügyvezetője; az alapítvány 2010-re vonatkozó [közhasznúsági jelentése](#) szerint a szervezet bevételeinek több, mint 50 százaléka a központi költségvetésből származik (a jelentésből nem derül ki egyértelműen, hogy a bevételek hány százaléka ered a NEFMI-től, azonban a minisztérium állandó támogatóként van feltüntetve az alapítvány [honlapján](#)). Rubovszky László az ÉTA elnöke. A szervezet honlapja szerint “a szövetség állami normatív és/vagy egyéb juttatásban nem részesül” (2011.10.28.), azonban a [Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló 2010. évi CLXIX. törvény](#) szerint tavaly 20 millió forintos állami támogatásban részesültek.

között csak két fogyatékos személyek érdekvédelmével is foglalkozó szervezet található: a Fogyatékos Emberek Szövetségeinek Tanácsa és a Kézenfogva Alapítvány, s ezek közül csupán egy – a Fogyatékos Emberek Szövetségeinek Tanácsa – rendelkezik fogyatékos személyekből verbuvált tagsággal.² Ennél is aggasztóbb az a tény, hogy a kormányzati és fenntartói oldalt képviselő szervezeteket képviselőivel szemben az érdekvédelmi szervezetek kisebbségbe szorulnak. A testület ügyrendje nem felel meg a Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló ENSZ egyezmény azon rendelkezéseinek, amelyek a fogyatékos személyek és szervezeteik tényleges reprezentációját követelik meg a résztvevő országok szakpolitikájában, illetve az egyezményben vállalt kötelezettségek végrehajtásának ellenőrzésében.³

A TASZ felhívja a figyelmet arra, hogy a testület döntéseiben a fogyatékos személyeket képviselő szervezeteknek érdemi súlyuk nincs. Ez a tény megkérdőjelezi a testület hitelességét és döntéseinek megalapozottságát.

Következtetések és javaslatok

Tekintettel a testület politikai befolyásolhatóságára és függőségére, valamint a fogyatékos személyeket képviselő szervezetek kirekesztettségére,

a TASZ a testület nem tekinti a fogyatékos emberek érdekeit képviselő szervnek.

A TASZ elvárja a kormánytól, hogy tegyen meg mindent a testület függetlenségének és legitimitásának megeremtése érdekében, ennek megfelelően (1) biztosítsa a tagok függetlenségét a kiválasztási mechanizmusnak a túlsúlyos politikai befolyástól való megszabadítása révén; (2) tegye átláthatóvá, ezt követően dokumentálja és hozza nyilvánosságra a kiválasztási folyamatot; (3) a testület holnapján tegye hozzáférhetővé a tagok szakmai önéletrajzát, végül (4) biztosítsa, hogy a testületben a kormány, illetve a fenntartói oldal képviselői a fogyatékos szervezeteket képviselő független szervezetekkel szemben ne élvezzenek szavazati fölényt.

Budapest, 2011. november 8.

---

² Az Országos Fogyatékosügyi Tanács a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségéről szóló 1998. évi XXVI. törvény 24. és 25. §-ai értelmében a kormány tanácsadó és véleményező szerve. Az Értelmi Sérülteket Szolgáló Társadalmi Szervezetek és Alapítványok Országos Szövetsége [tagszervezetei](#) között többségben vannak az értelmi fogyatékos személyeknek szolgáltató szervezetek, noha fogyatékosokat vagy családokat tömörítő szervezetek is a tagjaik között vannak.

³ Az [egyezmény](#) 4. cikke (3) bekezdése szerint: “A jelen Egyezmény végrehajtására irányuló jogalkotás és politikák kidolgozása és végrehajtása során, továbbá a fogyatékosokkal élő személyeket érintő kérdésekkel kapcsolatos más döntéshozatali eljárásokban a részes államok szorosban egyeztetnek, amelybe aktívan bevonják képviselői szervezeteiken keresztül a fogyatékosokkal élő személyeket, ideértve a fogyatékosokkal élő gyermekeket is.” A 33. cikk (3) bekezdése szerint: “A civil társadalmat – különösen a fogyatékosokkal élő személyeket és az őket képviselő szervezeteket – be kell vonni az ellenőrzési folyamatokba, és azokban teljes részvételüket biztosítani kell.”